

บรรณานุกรม

- กรุงเทพมหานคร. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องการควบคุมการก่อสร้างอาคาร พ.ศ.2522.
กรุงเทพมหานคร: นีติเวชช์, 2523.
- ไชแสง สุชะวัตนะ. "ตึกแถวรุ่นคุณปู่." สัมมนาวิชาการปัญหาตึกแถว. กรุงเทพมหานคร:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์. ปัญหาตึกแถว. กรุงเทพมหานคร:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- ชูวิทย์ สุจฉายา. "ตึกแถวกับการออกแบบชุมชน." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาออกแบบ
ชุมชนและผังเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2524.
- คุณหญิง ทายตะคุ. "ภูเก็ท: การศึกษาในด้านอนุรักษ์สถาปัตยกรรมโดยการผังเมือง." วิทยานิพนธ์-
ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาผังเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2520.
- นโยบายและแผน;สำนัก. การวิเคราะห์ข้อมูลการขออนุญาตปลูกสร้างอาคารปีพ.ศ.2516-2517.
กรุงเทพมหานคร: สำนักนโยบายและแผน, 2518
- บุญมิตร ลีวรัตนมงคล และ ดาวาร เก่งวินิจ. คู่มือตึกแถว. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์หน้าอักษร;
2522.
- พรรณฉวา. "อาคารพาณิชย์ในกรุงเทพฯ: วิวัฒนาการของรูปแบบตั้งแต่รัชกาลที่ 1 ถึงปัจจุบัน."
ข่าวช่าง. (ตุลาคม-ธันวาคม 2525) : 77-82, 88-93.
- มานพ หงส์หัด. "ข้อได้เปรียบของห้องแถว." สัมมนาวิชาการปัญหาตึกแถว. กรุงเทพมหานคร:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- สถิตินแห่งชาติ,สำนักงาน. "สำมะโนประชากรและเคหะพ.ศ.2523." กรุงเทพมหานคร:
สำนักงานสถิติ, 2524.
- สันติ ฉันทวิลิตสว่างค์. "ความเข้าใจบางประการจากการศึกษา สถาปัตยกรรมห้องแถว." วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์-
มหาวิทยาลัย, 2520.

BIBLIOGRAPHY

- Baxter, R. "A Model of Housing Preference." Urban Studies. 12,2 (June 1975): 135-149.
- Becker, Franklin D. Design for Living : The Residents' View of Multi-Family Housing. New York: Cornell University, 1975.
- Browne, Enrique. "Temporal Action in Cities." Ekistics. 278 (September/October 1979) : 287-291.
- Chatsiri Thanmarom. "Improving the Design and Siting of the Chinese - Shophouse in Bangkok." M.Sc.Thesis, Division of Human Settlement Development, A.I.T., 1977.
- Cooper, Clare. Resident Dissatisfaction in Multi-Family Housing. Berkley, California : Berkley University, 1976.
- Davis, Sam. (ed.) The Form of Housing. New York: Van Nostrand Reinhold Company, 1977.
- Drakakis, David. Urbanisation, Housing and the Development Process. London : Groom Helm, 1981.
- Franscescato, Guido. "Predictors of Residents Satisfaction in High-Rise and Low-Rise Housing." Human Response to Tall Buildings. Pennsylvania : Dowden Hutchinson & Ross, 1977.
- Goodall, Brian. The Economic of Urban Areas. New York : Pergamon Press, 1978.
- Gruen, Victor. Center of Urban Environment. New York: Van Nostrand Reinhold, 1973.
- Hoffman, Hubert. Row Houses and Cluster Houses. New York : Praeger, 1969.

ภาควิชา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Figure : Location of Commercial Shophouses in Bangkok
 (Projects of Low-Rise/High-Density Mixed-Use Building)

กรมการผังเมือง กรุงเทพมหานคร
 กรมการผังเมือง กรุงเทพมหานคร
 กรมการผังเมือง กรุงเทพมหานคร
 กรมการผังเมือง กรุงเทพมหานคร

กรมการผังเมือง กรุงเทพมหานคร
 กรมการผังเมือง กรุงเทพมหานคร

Figure 1 : Location of Residential Shophouse in Bangkok
 ภาพที่ 1 : ตำแหน่งที่ตั้งของอาคารพาณิชย์ที่อยู่อาศัยในเขตเมืองกรุงเทพมหานคร จากการสำรวจเบื้องต้น

CITY PLANNING DEPT.
 METROPOLITAN CITY BANGKOK

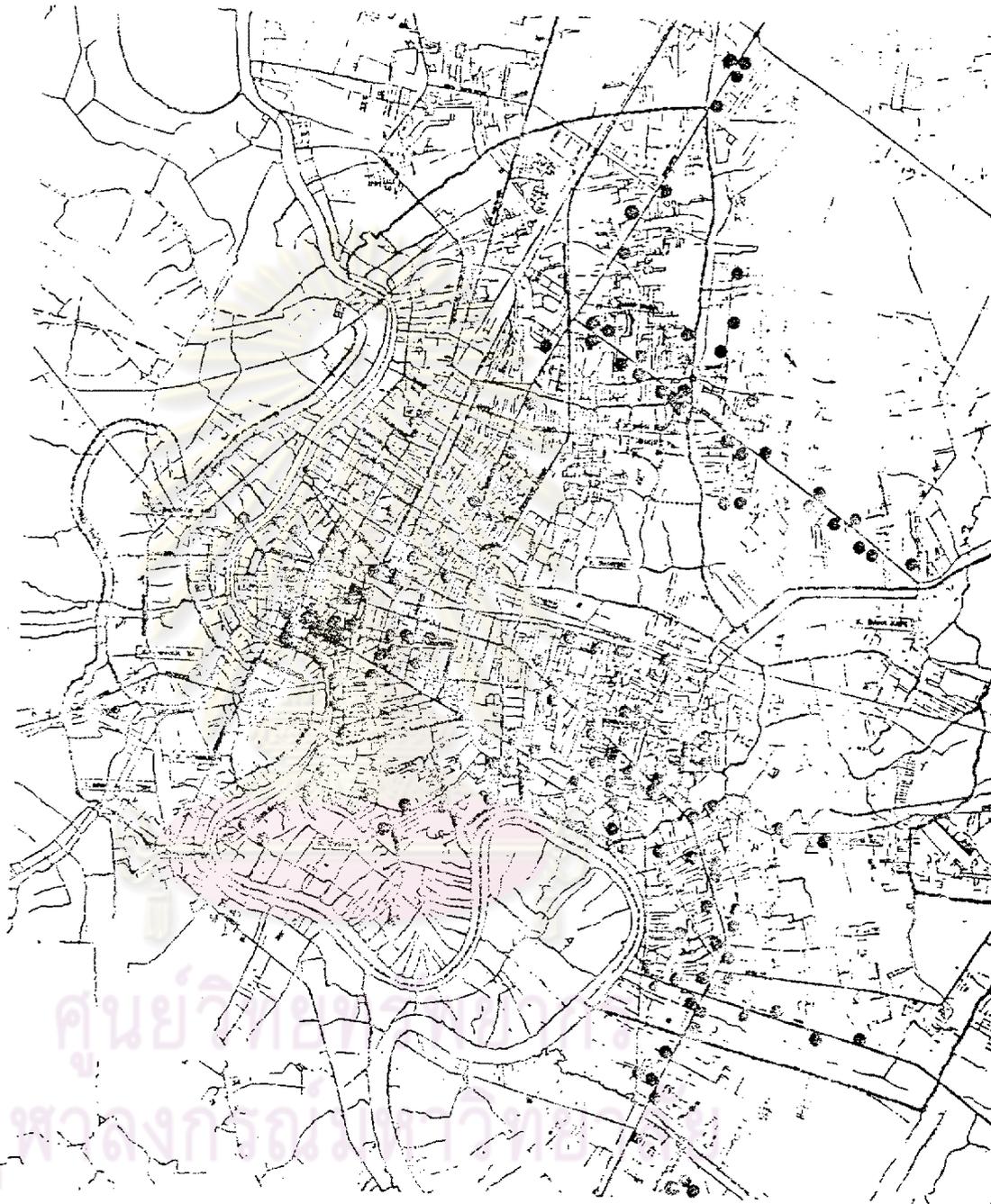

Figure 1 : Location of Industrial Shophouses in Bangkok
(Service Industry, Semi-Service Industry and Product Industry)

ภาพ

แสดงตำแหน่งที่ตั้งของอาคารพาณิชย์ประเภทอุตสาหกรรมบริการ อุตสาหกรรมกึ่งบริการ และอุตสาหกรรมผลิตในเมืองกรุงเทพมหานคร

กรมการผังเมือง
METROPOLITAN MUNICIPALITY

Figure : Location of Service Shophouses in Bangkok
 (Hotels, Motels, Nightclubs, Messages and etc.)

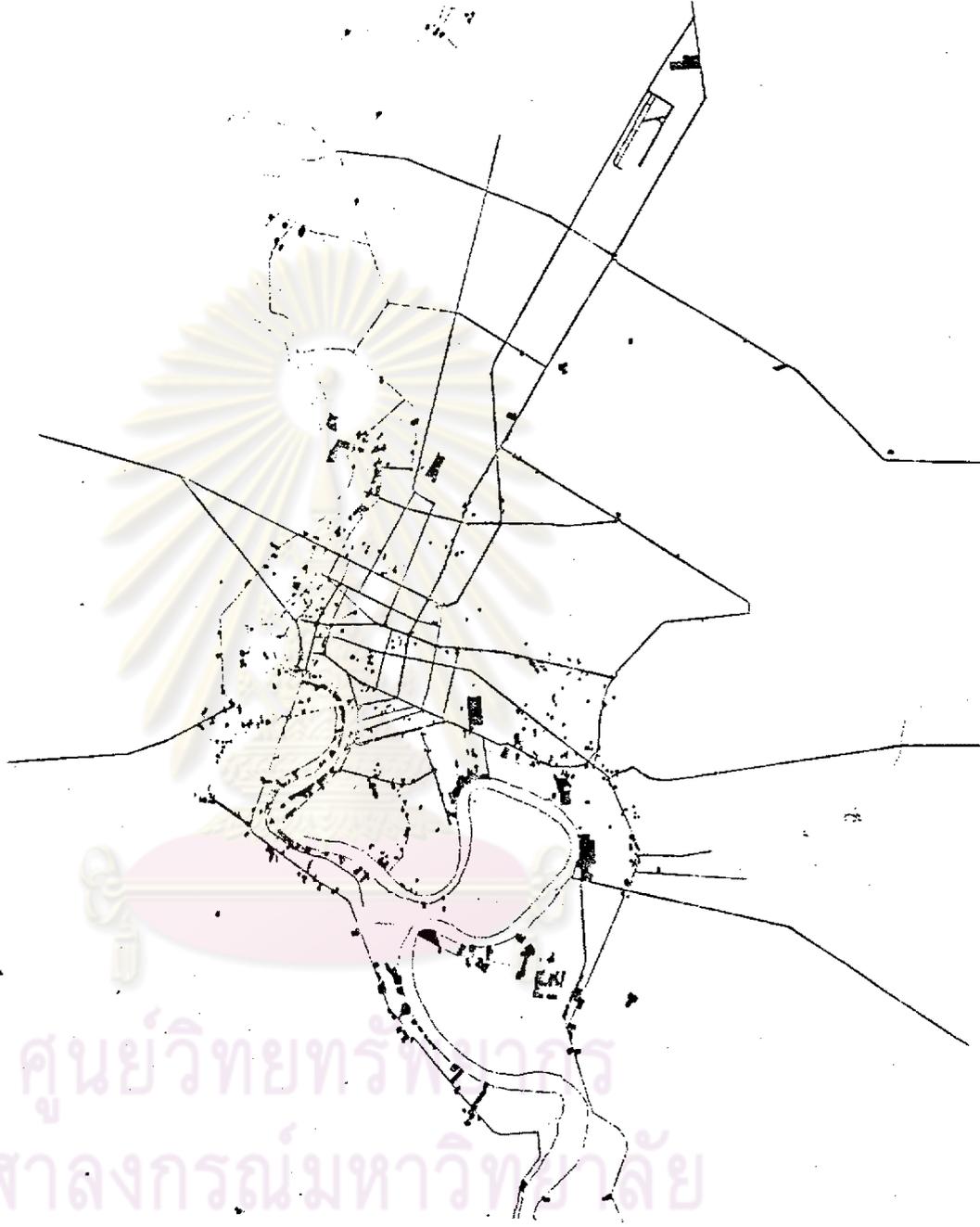

แผนที่
 แผนผังของโครงการพัฒนาที่ดินเพื่อการค้าและบริการ จากการศึกษาเบื้องต้น
 CITY PLANNING DIVISION
 METROPOLITAN CITY MUNICIPALITY

แผนที่

แสดงพื้นที่อาคารท่าเรือกรุงเทพ

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ ๑ แสดงพื้นที่ขุดลอกสาหร่ายในเขตกรุงเทพมหานคร

ภาพที่ แสดงพื้นที่ย่านสถานีราชการ ในเขตกรุงเทพมหานคร

แบบสอบถามผู้อยู่อาศัยในศึกษานี้ (เจ้าหน้าที่)

โครงการศึกษาวิวัฒนาการระบบปัญญาไทย ภาควิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เรื่อง " แนวทางการเปลี่ยนแปลงของทัศนคติในกรุงเทพมหานคร "

บ้านเลขที่.....ซอย.....ถนน.....แขวง.....เขต.....

ผู้ตอบแบบสอบถาม สามี ภรรยา บุตร อื่นๆ(โปรดระบุ).....

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง และเติมคำในช่องว่าง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลด้านสังคมและประชากร

ก.) เจ้าของบ้านหรือหัวหน้าครอบครัว

- 1. อายุ ต่ำกว่า 25 ปี 25-35 ปี 35-45 ปี 45 ปีขึ้นไป 5
- 2. เพศ ชาย หญิง 6
- 3. เชื้อชาติ ไทย จีน อื่นๆ(โปรดระบุ)..... 7
- 4. สัญชาติ ไทย จีน อื่นๆ(โปรดระบุ)..... 8
- 5. ศาสนา พุทธ คริสต์ อิสลาม อื่นๆคือ..... 9
- 6. การศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษา อื่นๆคือ..... 10
- 7. อาชีพ ทำงานราชการ บริษัทเอกชน ธุรกิจส่วนตัว อื่นๆคือ..... 11
- 8. สถานภาพการสมรส โสด แต่งงานแล้ว หย่า หม้าย 12

(ถ้าแต่งงานแล้วกรุณาตอบในข้อ 9 ถ้ายังโสดกรุณาข้ามไปตอบในข้อ 19)

ข.) คู่สมรสผู้อยู่อาศัยในอาคาร

- 9. อายุ ต่ำกว่า 25 ปี 25-35 ปี 35-45 ปี 45 ปีขึ้นไป 13
- 10. เพศ ชาย หญิง 14
- 11. สัญชาติ ไทย จีน อื่นๆ(โปรดระบุ)..... 15
- 12. ศาสนา พุทธ คริสต์ อิสลาม อื่นๆ..... 16
- 13. การศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษา อื่นๆ..... 17
- 14. อาชีพ ทำงานราชการ บริษัทเอกชน ธุรกิจส่วนตัว อื่นๆ..... 18
- 15. ท่านมีบุตร-ธิดาหรือไม่ มี ไม่มี (ถ้ามีบุตรกรุณาตอบข้อ 16 ถ้าไม่มีข้ามไปตอบข้อ 19) 19

ค.) บุตร-ธิดาที่อยู่อาศัยในอาคาร และบุคคลอื่นที่อยู่อาศัยในบ้าน

- 16. จำนวน บุตร.....คน ธิดา.....คน 20
- 17. อายุ ต่ำกว่า 10ปี....คน 10-20ปี....คน 20-30ปี....คน 30ปีขึ้นไป....คน 22 23
- 18. การศึกษา ประถมศึกษา....คน มัธยมศึกษา....คน อุดมศึกษา....คน อื่นๆ.....คน 26 27
- 19. นอกจากคนในบ้านมีบุคคลอื่นอาศัยอยู่ในบ้านอีกหรือไม่ มี ไม่มี 30
- 20. ถ้ามีบุคคลอื่นอาศัยอยู่ในบ้าน คือ ญาติ-พี่น้อง....คน คนรับจ้าง....คน บุคคลอื่นๆ....คน 31 32

ส่วนที่ 2 ร้อยละความเต็มใจ

ก) รายได้-รายจ่ายของครอบครัว

1. รายได้ของครอบครัวโดยเฉลี่ยเดือนละ

- ไม่เกิน 5,000 บ. 5,001-10,000 บ. 10,001-15,000 บ. สูงกว่า 15,000 บ. 34

2. รายจ่ายของครอบครัวโดยเฉลี่ยเดือนละ

- ไม่เกิน 5,000 บ. 5,001-10,000 บ. 10,001-15,000 บ. สูงกว่า 15,000 บ. 35

3. รายจ่ายหลักของครอบครัวโดยเฉลี่ยเดือนละ (บาท)

	ต่ำกว่า 1,000	1,001-2,000	2,001-3,000	3,001-4,000	สูงกว่า 4,000	
-ค่าที่พักอาศัย						☐ 36
-ค่าอาหาร						☐ 37
-ค่าเดินทาง						☐ 38

4. รายจ่ายค่าบริการสาธารณูปโภคของอาคารติดแถวโดยเฉลี่ยเดือนละ (บาท)

	ต่ำกว่า 100	101-200	201-300	301-400	สูงกว่า 400	
-ค่าไฟฟ้า						☐ 39
-ค่าน้ำประปา						☐ 40
-ค่าโทรศัพท์						☐ 41
-ค่าแก๊สและยาน						☐ 42
-อื่น ๆ (ระบุ)						☐ 43

ข) การครอบครองอาคารและการจ่ายค่าสินไหม

5. ท่านครอบครองอาคารนี้ในลักษณะใด

- เป็นเจ้าของทั้งอาคารและที่ดิน เช่าทั้งอาคารและที่ดินระยะยาว (เช่า)
 เป็นเจ้าของอาคารแต่เช่าที่ดิน เช่าอาคารในระยะสั้น หรือเช่าช่วง 44

6. ในกรณีเช่าหรือเช่าช่วงท่านทำสัญญาเช่ากี่ปี

- น้อยกว่า 5 ปี 6-10 ปี 11-15 ปี 16-20 ปี 21-25 ปี 25 ปีขึ้นไป 45

7. ท่านจ่ายเงินค่าอาคารนี้อย่างไร

- 7.1 ถ้าซื้อทั้งที่ดินและอาคาร เป็นเงินรวม..... บาท * 46
 7.2 ถ้าเช่าอาคาร ค่าเช่าเป็นเงิน..... บาท * 47
 7.3 ค่าเช่าอาคาร เป็นเงินเดือนละ..... บาท * 48

ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านสภาพภาพและการใช้อาคาร

ก) อาคารที่พักอาศัยเดิม

1. ก่อตั้งระยะยี่สิบปีที่ท่านมีคุณลักษณะอยู่ที่ กรุงเทพฯ ต่างจังหวัด(ระบุ)..... 49
2. ถ้าอยู่กรุงเทพฯท่านเคยอยู่ย่านไหน ย่านในเมือง ย่านชานเมือง 50
3. ลักษณะอาคารที่ท่านเคยอยู่ บ้านเช่า บ้านเดี่ยว,แฝก ตึกแถว, ทาวน์เฮ้าส์ อื่นๆ(ระบุ)..... 51
4. ท่านอยู่อาศัยในอาคารเดิมเป็นเวลา ไม่ถึง 1 ปี 1 - 5 ปี 6 - 10 ปี 10 ปี ขึ้นไป 52
5. เหตุที่ท่านย้ายออกจากที่เดิมเพราะ ธุรกิจ, การค้า ครอบครัว สัญญา, เวรคืน อื่นๆ..... 53

ข) อาคารที่พักอาศัยมีวิสัย

6. ท่านอาศัยอยู่ในอาคารนี้เป็นเวลา ไม่ถึง 1 ปี 1 - 5 ปี 6-10 ปี มากกว่า 10 ปี 54
7. เหตุที่ท่านอยู่ในอาคารนี้คือ ที่พักอาศัย ธุรกิจการค้า จุดผ่านกรรม อื่นๆ..... 55
8. อาคารที่ท่านอยู่มีขนาดกว้าง.....เมตร ยาว.....เมตร มีจำนวน.....ชั้น รวม.....ชุด 56
9. ห้องต่างๆภายในอาคาร มี ห้องนอน...ห้อง ห้องน้ำ...ห้อง ห้องอื่นๆ..... 57-59
10. องค์ประกอบภายในอาคารมี อุปกรณ์รับเสียง มีโทรทัศน์ไฟ ตู้กระจกเหล็ก อื่นๆคือ..... 60-63
11. ส่วนประกอบของอาคารมี ชั้นลอย ฝ้าเพดาน ระเบียงหน้า ระเบียงหลัง 64-67
12. โปรดระบุเบื้องต้นการใช้อาคาร (ชื่อ/ลงในช่องที่ใช้งาน และระบุอาคารใช้งานในแต่ละชั้น) 68

	ธุรกิจ, การค้า ทำงาน	พักชั่วคราว อาหาร	รับแขก พักผ่อน	พักอาศัย หลบร้อน	อานม้า (สวม)	เก็บของ	ตากผ้า
ชั้นล่าง							
ชั้นลอย							
ชั้นสอง							
ชั้นสาม							
ชั้นสี่							
ชั้นอื่นๆ							
ชั้นฝ้าเพดาน							

13. ท่านเคยจัดแปลง, ก่อเติมอาคารหรือไม่ ไม่เคย เคย (ถ้าเคยกรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ระบุ) 69

	เพิ่มพื้นที่ ผาดดิน	ก่อเติม ชั้นอาคาร	เปลี่ยน ตำแหน่ง	เปลี่ยน วัสดุ	รื้อถอน ออก	ถ้ำขึ้น ใหม่	อื่นๆ (ระบุ)
บริเวณทางเดินหน้าบ้าน							
บริเวณทางเดินหลังบ้าน							
พื้นที่ภายในอาคาร							
ระเบียงอาคาร							
ห้องน้ำ - ห้องส้วม							
บันได							
ชั้นลอย							
ชั้นฝ้าเพดาน							

ส่วนที่ 4 (ต่อ)

- 5 -

3. เหตุใดท่านจึงเลือกอยู่ในอาคารที่กั้นแถว (กรุณาเลือกเพียงข้อเดียว)
- หารายได้และประกอบอาชีพในอาคารที่กั้นแถวได้ ห่าเล็ดและการเดินทางสะดวก 25
  - ราคาเหมาะสมเมื่อเปรียบเทียบกับอาคารแบบอื่น พื้นที่อาคารและจำนวนชั้นมากพอ
  - สิ่งอำนวยความสะดวกครบ (น้ำ, ไฟ, โทรศัพท์ ฯลฯ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. ท่านคิดว่าอะไรคือปัญหาสำคัญของที่กั้นแถว (กรุณาเลือกเพียงข้อเดียว)
- คุณภาพโครงสร้างและการก่อสร้างอาคารไม่ดี การจราจรแออัดคับคั่ง, ชาติที่จอดรถ 26
  - ขนาดพื้นที่อาคารไม่เหมาะสมกับความต้องการ สิ่งอำนวยความสะดวก (น้ำ, ไฟ, ระบายน้ำ) ไม่ดี
  - ราคาแพงเกินไป อุณหภูมิภายในสูงเกินไป, กลิ่น, ความชื้นและเพดานฝ้า

ข) อาคารที่พักอาศัยในชนบท

5. ท่านคิดจะย้ายไปอยู่ที่แห่งใหม่หรือไม่ คิด ไม่คิด 27
6. ถ้าท่านคิดจะย้ายไปที่ใหม่ท่านจะเลือกอยู่บริเวณ ในเมือง นอกเมือง 28
7. ถ้าท่านย้ายไปที่ใหม่ท่านจะเลือกอยู่ในย่าน ธุรกิจการค้า ย่านพักอาศัย 29
8. ตำแหน่งอาคารที่ท่านจะเลือกอยู่คือ ที่บริเวณถนนใหญ่ ถนนภายในซอย 30
9. ลักษณะอาคารใหม่ที่ท่านจะเลือกคือ มีบ้านเดี่ยวหรือบ้านแฝด ตึกแถว, ทาวน์โฮม 31
- อาคารชุด, คอนโดมิเนียม อื่นๆ (ระบุ).....

10. ในการเลือกที่พักอาศัยในชนบทท่านคำนึงถึงปัจจัยทางๆอย่างไร (ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่เลือก)

	ไม่สำคัญเลย	ไม่สำคัญ	ปานกลาง	สำคัญ	สำคัญมาก	
10.1 ห่าเล็ดทั้งของอาคาร	☐	32				
10.2 การจราจรและระยะเวลาในการเดินทาง	☐	33				
10.3 ราคาค่าใช้จ่ายและค่าเช่าที่ก่อสร้าง	☐	34				
10.4 ลักษณะการออกแบบและการวางผังอาคาร	☐	35				
10.5 คุณภาพโครงสร้างและการก่อสร้างอาคาร	☐	36				
10.6 ขนาดพื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร	☐	37				
10.7 ขนาดพื้นที่จอดรถและบริเวณภายนอกอาคาร	☐	38				
10.8 สิ่งอำนวยความสะดวกภายในอาคารและชุมชน	☐	39				
10.9 เพื่อบ้านและสิ่งแวดล้อมที่ดีภายในชุมชน	☐	40				

ส่วนที่ 5 ท่านมีความรู้เกี่ยวกับลักษณะความเหมาะสมอาคารในด้านใดบ้าง

	ทราบ	ไม่ทราบ	
1. การจะปลูกสร้างอาคาร เมื่อใด จะขออนุญาตจากท้องถิ่น (เขตรวหรือท.) ก่อน	☐	☐	41
2. การก่อสร้างพื้นที่อาคาร ส่วนใด ใดบ้างที่ห้ามก่อสร้างขออนุญาตจากท้องถิ่นก่อน	☐	☐	42
3. การก่อสร้างหรือเพิ่มความสูงของอาคาร กี่ชั้น ขออนุญาตจากท้องถิ่นก่อน	☐	☐	43
4. อาคารพาณิชย์-พักอาศัยที่มีความสูงเกินสี่ชั้นขึ้นไปต้องมีทางหนีไฟหรือบันไดฉุกเฉิน	☐	☐	44
5. อาคารพาณิชย์-พักอาศัย(ตึกแถว) กี่ชั้น เว้นที่ว่างด้านหลังอาคาร อย่างน้อย 2 เมตร	☐	☐	45

ประวัติผู้วิจัย

น.ส. เพ็ญศรี ฉันทรวงศ์ เกิดเมื่อวันที่ 4 ตุลาคม พ.ศ.2500

- ได้รับปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต (สถ.บ) วิชาเอกการออกแบบสถาปัตยกรรม จากมหาวิทยาลัยศิลปากร ในปีพ.ศ.2523
- สอบเข้าศึกษาต่อในภาควิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ สาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2524
- ได้รับปริญญาบริหารธุรกิจบัณฑิต (บธ.บ) วิชาเอกการจัดการงานก่อสร้างจาก มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในปีพ.ศ.2526

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย